

12/3/2020

SEM-II

FYBCOM

Library

EVS

Q.P.Code: X49DAJ

Time : 3 Hrs

Marks: 100

N.B. 1. All questions are compulsory.

2. Diagrams/ maps wherever necessary.

3. Figures to the right indicate marks allotted to the question.

4. Attach the map to you main answer paper.

Q. 1 (A) On the outline map of Mumbai supplied to you, mark and name the following. (10)

a) Tulsi lake	f) A bird sanctuary
b) Religious place for Hindus	g) A quarrying area
c) Place with noise pollution	h) A slum in Mumbai
d) Mithi River	i) Head quarter Central Railway
e) Caves in Mumbai	j) Famous church in Mumbai

(B) On the outline map of Konkan supplied to you, mark and name the following. (10)

a) District headquarter Ratnagiri	f) Industrial area in Ratnagiri District
b) Fort in Raigad	g) A ship building industry
c) A ghat in Ratnagiri District	h) A thermal power station
d) A hot spring in Konkan	i) A beach in Raigad District
e) A River in Sindhudurg District	j) An airport in Konkan

Q. 2 Attempt any Two of the following

(A) Discuss in detail the classification of solid waste. (10)

(B) Explain the effect of solid waste on human health. (10)

(C) Brief the role of citizens in solid waste management. (10)

Q. 3 Attempt any Two of the following

(A) Explain the environmental problems associated with agriculture. (10)

(B) Write a detail note on Corporate Social Responsibility. (10)

(C) Discuss the causes of food insecurity in India. (10)

Q. 4 Attempt any Two of the following

(A) Write in detail note on nature and scope of Tourism. (10)

(B) Discuss the potentials and challenges of tourism in India. (10)

(C) Explain the factors affecting tourism development. (10)

Q. 5 Attempt any Two of the following

(A) Explain the importance of environmental management. (10)

(B) Discuss in detail the concept of Carbon Bank and Carbon Credit. (10)

(C) Explain in detail any two environmental movements in India. (10)

वेळ : ३ तास

गुण : १००

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. आवश्यक तेथे आकृत्या / नकाशे काढा.

३. उजवीकडील आकडे प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

४. नाकाशा पुरवणी मुख्य उत्तरपत्रिकेस जोडावा.

प्र. १ (अ) आपणास पुरविलेल्या मुंबईच्या नकाशा आराखड्यात खालील बाबी दाखवून नावे लिहा. (१०)

अ) तुलसी तलाव	फ) मुंबईतीललेण्या
ब) हिंदू धर्मियांचे धार्मिक स्थळ	ग) एक पक्षी अभयारण्य
क) ध्वनि प्रदूषणाचे ठिकाण	ह) खाणीचे क्षेत्र
ड) मिठी नदी	ई) मुंबईतील एक झोपडपट्टी
इ) मध्य रेल्वेचे मुख्यालय	ज) मुंबईतील एक प्रसिद्ध चर्च

(ब) आपणास पुरविलेल्या कोकणाच्या नकाशा आराखड्यात खालील बाबी दाखवून नावे लिहा. (१०)

अ) रत्नागिरीचे जिल्हा मुख्यालय	फ) रत्नागिरी जिल्ह्यातील कारखान्यांचा प्रदेश
ब) रायगड जिल्ह्यातील एक किल्ला	ग) जहाज बांधणी उद्योग
करत्नागिरीजिल्ह्यातील एक घाट	ह) औष्णिक ऊर्जा प्रकल्प
ड) कोकणातील उष्ण पाण्याचे झरे	ई) रायगड जिल्ह्यातील एक बीच (पुळण)
इ) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील एक नदी	ज) कोकणातील एक विमानतळ

प्र. २ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (अ) घनकचऱ्याच्या सविस्तर वर्गीकरणावर चर्चा करा. (१०)
- (ब) मानवी आरोग्यावर घनकचऱ्याचे परिणाम स्पष्ट करा. (१०)
- (क) घनकचरा व्यवस्थापनेतील नागरिकांची भूमिका विषाद करा. (१०)

प्र. ३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (अ) शेतीशी निगडित पर्यावरणीय समस्या स्पष्ट करा. (१०)
- (ब) व्यावसायिक सामाजिक जबाबदारीवर (CSR) सविस्तर टीप लिहा. (१०)
- (क) भारतातील अन्न असुरक्षिततेची कारणांवर चर्चा करा. (१०)

प्र. ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (अ) पर्यटनाच्या स्वरूप व व्यापटीवर सविस्तर टीप लिहा. (१०)
- (ब) भारतातील पर्यटन क्षमता व आव्हानांवर चर्चा करा. (१०)
- (क) पर्यटन विकासावर परिणाम करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा. (१०)

प्र. ५ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (अ) पर्यावरण नियोजनाची महत्त्व स्पष्ट करा. (१०)
- (ब) कार्बन बँक व कार्बन क्रेडिट संकल्पनांची सविस्तर चर्चा करा. (१०)
- (क) भारतातील कोणत्याही दोन पर्यावरणीय चळवळी सविस्तर स्पष्ट करा. (१०)